

Legende :

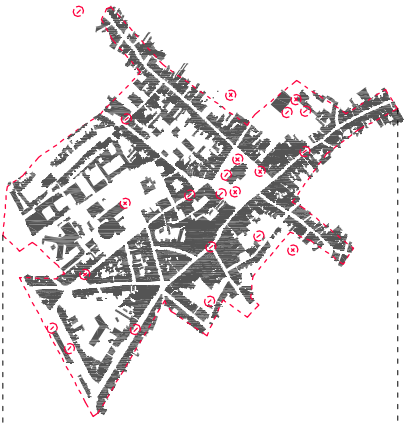

2 bouwlagen
3 bouwlagen
4 bouwlagen
5 bouwlagen
+5 bouwlagen

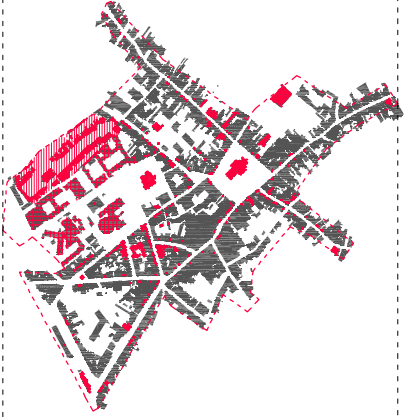
schaal 1:5000

50 100 150 200m

Laag 1: Reacties uit de participatie

- ⊕ positieve ervaring
- ⊖ negatieve ervaring

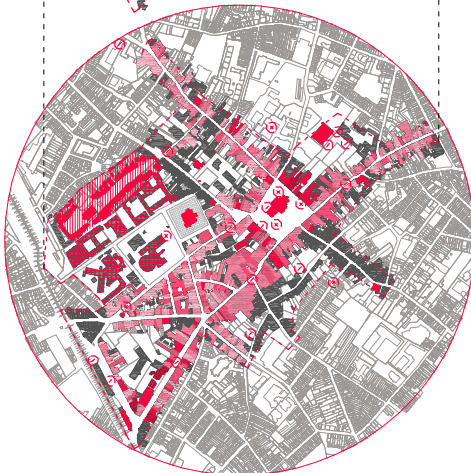
Laag 2: Gebouwd patrimonium & de grote gebouwen

- ⊗ grote gebouwen
- ⋯ beschermde monumenten
- geïnventariseerde gebouwen

Laag 3: Hoogte van de bebouwing

- 2 bouwlagen
- 3 bouwlagen
- 4 bouwlagen
- 5 bouwlagen
- +5 bouwlagen

CONCLUSIE

Dankzij de historische gelaagdheid is binnen het stadshart EEN GROTE AFWISSELING IN BOUWSTIJL EN -PERIODE terug te vinden. Deze diversiteit is op zich CHARMANT en draagt bij tot EEN LEVENDIG STRAATBEELD. Het stedelijk weefsel heeft karakter en men voelt de historische groei van de stad. Geen Disney of Bokrijk, maar een sfeer van OPRECHTHEID net DOOR DIE DIVERSITEIT.

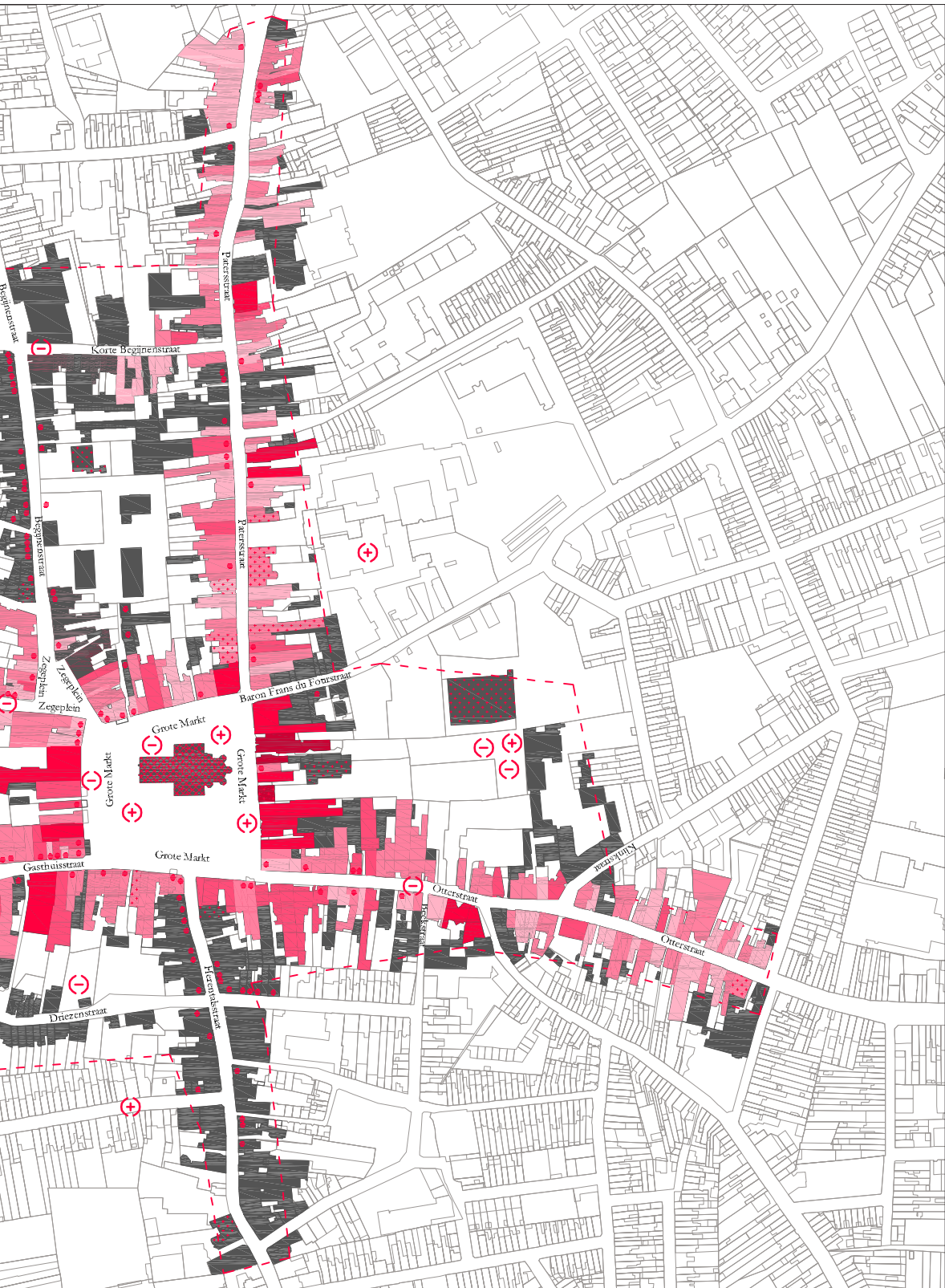
Naast grote verschillen in materialiteit, stijl en kleurgebruik,... is de VARIËTEIT IN DE DAKEN opvallend. Deze zijn een gevolg van de verspringende kroonlijsthoogtes en de verscheidenheid in dakvormen. Deze factoren leiden tot RELATIEF VEEL BLINDE ZIJGEVELS in het straatbeeld. Deze monotone en gesloten gevelvlakken worden eerder negatief ervaren voor de beeldkwaliteit van de stad.

Er wordt vast gesteld dat RECENTE NIEUWBOUWPROJECTEN IN KORREL MEER EN MEER AFWIJKEN van de kleine tot middelgrote korrel van het historische weefsel. Verschillende percelen worden samengenomen waardoor grotere breedtes ontstaan. Hierop werden vaak HOGERE KROONLIJSTEN toegelaten. Deze schaalbreuken zijn niet altijd even goed geïntegreerd in hun context en VERSTOREN HET SPEELSE EVENWICHT van het historisch gegroeide stadsweefsel. Een aandachtspunt hierbij is ook de BEZONNING VAN HET PUBLIEK DOMEIN.

Met het oog op het bewaken en versterken van de beeldkwaliteit van het stadshart, is HET EVENWICHT IN BOUWKORREL EEN BELANGRIJK AANDACHTSPUNT. De evenwichtsoefening om het speelse en oprechte van de diversiteit te vrijwaren is hierbij niet evident.

Figuur : Conclusiekaart 'Superdivers stadhart'

Legende :

- 2 bouwlagen
- 3 bouwlagen
- 4 bouwlagen
- 5 bouwlagen
- +5 bouwlagen

- grote gebouwen
- beschermde monumenten
- geïnventariseerde gebouwen
- + positieve ervaring
- negatieve ervaring

schaal 1:5000

2.

UNIFORM MAAR MONOTOON OPENBAAR DOMEIN

GROTE BOUWBLOKKEN DOORSPEKT MET KLEINE STEEGJES

STAD ZONDER MUUR

Vanuit de lucht is de grootte van de omvangrijke bouwblokken binnen het stadshart goed waarneembaar. Ook tijdens een wandeling doorheen het weefsel valt de *grote schaal van de bouwblokken* op.

Dit fenomeen is te herleiden naar de keuze van de stad Turnhout om zich nooit te ommuren. Dit zorgde ervoor dat de stad zich relatief snel kon uitbreiden richting het open landschap.

Deze snelle uitbreiding had tot gevolg dat het stadshart groeide tot aan de geïndustrialiseerde zones. Deze industrialisatie heeft een impact gehad op het karakter van de huidige binnengebieden. Sommige waren oorspronkelijk meer tuinen, andere

zijn ontstaan doordat de fabrieken wegtrokken. Dit is bepalend voor het open of gesloten karakter van deze plekken.

Deze grote bouwblokken bieden in hun respectievelijke *binnengebieden* plaats aan: private tuinen, publieke parkings of functies, zoals: een kerk, een winkel, een school, ... Het verder ontpitten en/of ontwikkelen van deze binnengebieden biedt zeker potentieel om de kernstad aangenaam en leefbaar te houden.

bron: <https://www.bing.com/maps>

POTENTIELE SHORTCUTS

Net buiten de stadskern bevonden zich vroeger de meer industriële sites. Deze werden ingesloten door nieuwe stedelijke ontwikkelingen. Kleine steegjes verbonden de fabrieksdomeinen met het omliggende weefsel. Sommige van deze steegjes zijn nog aanwezig en vormen een aanvulling op het klassieke stratenpatroon. De meeste steegjes zijn ten zuiden van het werkgebied terug te vinden.

De laatste eeuw zijn de industriële sites één voor één vrijgekomen, afgebroken en vaak ingericht als parking. Voor sommige van deze binnengebieden werden ontwikkelingsplannen uitgewerkt.

De rol van de steegjes zou verder kunnen groeien naarmate de ontwikkeling van deze binnengebieden verder vordert.

Het veldwerk heeft uitgewezen dat een aanzienlijk deel van deze steegje dichtgeslibd zijn tot een doodlopend straatje, niet meer toegankelijk zijn of geprivatiseerd worden door bewoners.

*“Het potentieel van de voetgangerszone, de uitwerking van het netwerk aan steegjes en de hiërarchie van deze wegen, dat kan nog wat verder uitgewerkt worden.”
sleutelfiguur*

Figuur : Kaart met aanduiding aanwezige steegjes in het stadsweefsel. (terreinonderzoek september 2017)

Legende :

steegje

schaal 1:5000

GRIJSBLAUWE BASIS

UNIFORM GEHEEL

De superdiversiteit, waargenomen in de bebouwing binnen het stadshart, wordt gecompenseerd door een vrij uniforme aanleg van het publieke domein. Er wordt sinds geruime tijd geopteerd voor een homogene materialisatie bij de heraanleg van openbare plekken.

De basis bestaat uit een blauwe arduinen boordsteen en betonklinkers in het Turnhoutsblauw. De keuze voor deze kleuren is geïnspireerd op de arduinen plint van de aanwezige historische gebouwen. De betontegels worden uitgevoerd in porfier met donkere cement.

Het is bewonderenswaardig dat de stad deze kleuren materiaalkeuze reeds gedurende een aanzienlijke periode consequent weet aan te houden.

MONOTONE STRATEN

Het geheel oogt uniform, maar door het gebrek aan textuur of materialiteit ook relatief monotoon. De straten in het winkelhart hebben bovendien *weinig profiel*, hetgeen dit effect versterkt. De combinatie van de blauwe kleur met de beperkte textuur van de klinkers geeft de straten een koude sfeer. De homogene straten brengen wel rust in het straatbeeld. De globale aanpak compenseert de drukte gecreëerd door de diversiteit in de bebouwing.

De materialisatie van de straat aanleg bepaalt in grote mate het beeld van de ruimte *op ooghoogte*. Wie door een winkelstraat loopt, ziet vooral de grond en de winkels en kijkt minder naar de verdiepingen. In de straten waar de meeste commerciële ruimtes leegstaan (Victoriestraat) of waar er eerder een gemengd gebruik is (de Merodelei, Herentalsstraat, Otterstraat, ...) is de combinatie van een grijsblauwe straat met de lege of gesloten gevels een somber zicht.

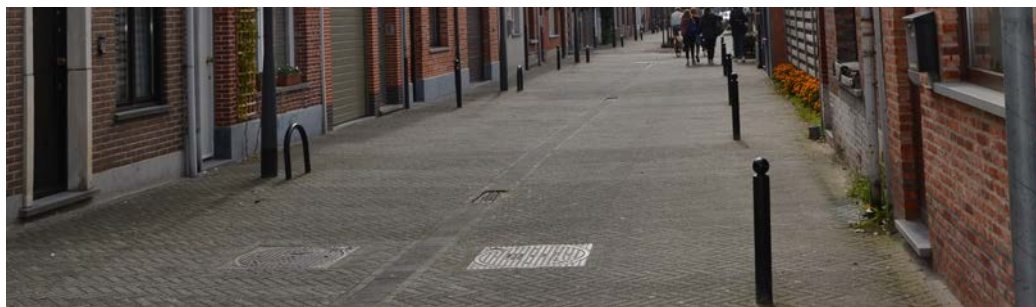
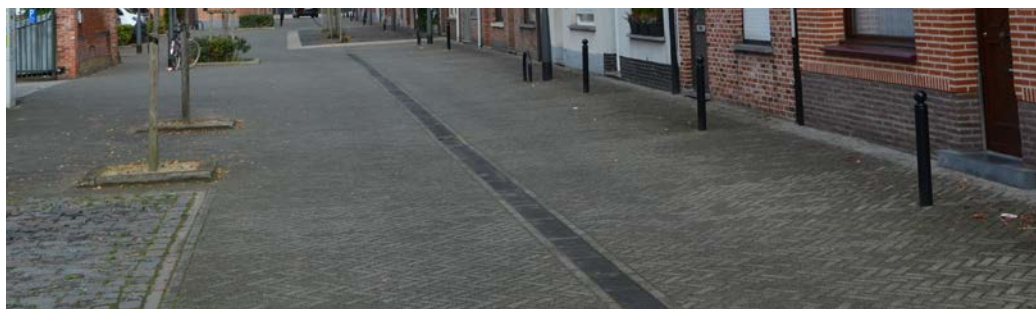

*“Bij de aanleg van nieuwe publieke
ruimtes, mag de focus meer op groen
liggen.”
sleutelfiguur*

*“De straten zijn hier wel wat leeg.”
dame, 55 jaar*

*“Er zou hier ook wel een muziekske
mogen worden gespeeld.
Dat vrolijkt de boel ten minste wat op.
Zo wat muziek, dat brengt toch meteen
sfeer?”
dame, 60 jaar*

PARKEREN OP KASSEIEN

In het straatbeeld wordt sporadisch gebruik gemaakt van kasseien. Er zijn voor- en tegenstanders. Kasseien zorgen dat auto's trager rijden, maar hinderen een vlotte doortocht voor fietsers. Wel zorgt het materiaal voor extra textuur in de publieke ruimte.

Sinds een tijdje wordt het gebruik van kasseien verplicht voor parkeerplaatsen, met uitzondering van de plaatsen voorbehouden voor mindervaliden. Het is belangrijk dat kasseien niet te versnipperd worden geplaatst. Ze worden best gebruikt voor grotere oppervlaktes.

Er wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van gerecycleerde kasseien. Ze kunnen worden afgevlakt om de passage voor de zwakke weggebruiker te vergemakkelijken.

BEPERKTE KLEURINJECTIES

Aangezien de straten, het meubilair, de bushaltes, ... alles in dezelfde grijs-blauwe kleur werd aangelegd, zijn bomen of groene gevels aangename en opvallende elementen in het straatbeeld.

Af en toe worden de straten in het stadshart onderbroken door een *klein pleintje met een kleurrijke boom*. Dit zijn telkens aangename plekjes die het straatbeeld opfleuren. Deze informele publieke plekken bieden een welgekomen rustpunt in de stad. Op de kaart op de volgende pagina's wordt aangetoond waar zulke plekken te vinden zijn.

“Voor mij zit de kwaliteit in de kleinere informele publieke ruimtes. Deze brengen groene rustpunten in de stad.”
slutfiguur

Globale visie meubilair

Op deze plaatsen wordt vaak gewerkt met eenzelfde type meubilair. De stad probeert op deze manier een lijn te trekken in al deze diverse pleintjes. Veelal is er over dit meubilair op een creatievere manier nagedacht: er wordt groen in verwerkt, er kan zowel op gezeten als gespeeld worden, het kan als podium worden gebruikt, ... Deze relatief kleine ingrepen dragen bij tot het informele karakter van de pleintjes en nodigen bewoners en bezoekers uit hier even stil te staan.

“Eigenlijk hebben wij wel veel groene plekken in Turnhout, daarover mogen we zeker niet klagen.”
dame, 43jaar

“In de lente groeien de planten en is er superveel vers groen. Da's super mooi!”
meisje, 17jaar

WEINIG GROTE GROENE PLEKKEN IN HET STADSHART

Uit de participatie blijkt dat de Turnhoutenaars enorm gesteld zijn op hun groen. De inspanningen van de stad om de straten op te fleuren met bomen en de bloemen aan de verlichtingspalen worden dan ook zeer geapprecieerd.

Binnen het werkgebied vormen de grasvelden rond de Warande, de tuin van het Begijnhof en de groene ontwikkeling langsheen de spoorlijn de grootste groene zones.

GROEN IN DE RAND

De grotere groene plekken van de stad maken geen deel uit van het stadshart en vallen buiten het werkgebied. Desondanks zijn deze wel gemakkelijk te bereiken met de fiets of te voet.

Het Stadspark krijgt gemakkelijk de eerste plaats in de ranking 'favoriete plek in de stad'. Dit park wordt gebruikt door inwoners met kleine kinderen, als ontspannings- en speelplek, maar evengoed door oudere bewoners om gezellig en rustig te wandelen in het groen. Ook om te zwemmen moeten de Turnhoutenaars richting dit park. De ontwikkelingen aan de Nieuwe Kaai van Turnhout werden tijdens de participatie eveneens vaak vernoemd als een geslaagde groen ruimte.

*“In Turnhout heb je veel rustige groene plekken. Midden in de stad maar toch heel rustig.”
gemeenschapswachter, 22jaar*

bron: <http://www.zgoover.be/belgie/antwerpen/turnhout/stadspark/fotos>

achter de
meeste keur
- groot aangelegd
& groen

Stadspark
ruudig

het
Stadspark

stadspark
ruud -
groot

gezelligheid,
speelruimte,
kinderen

stadspark
gezellig
ruud in stad

Stadspark
gezellig
kinderen

Stadsbeelden
groen, open,
de kinderen

Legende :

- groene zone
- straat met bomen
- punctuele groene plek

schaal 1:5000

TEKEN JOUW DROOMSTRAAT IN TURNHOUT!!

AGENCIJA ZA INOVACIJE I ODRŽIVOST

ERDF
EUROPEES FONDS
VOUR RESPONSIBLE
ONTWIKKELING

TEKEN JOUW DROOMSTRAAT IN TURNHOUT!!

Moana
10 ja

AGENCIJA ZA INOVACIJE I ODRŽIVOST

ERDF
EUROPEES FONDS
VOUR RESPONSIBLE
ONTWIKKELING

EEN GROENE SPEELPLEK GRAAG!

Bij het tekenen van hun droomstraat, krijgt groen van de kinderen bijzondere aandacht. De tekeningen geven aan dat de stad naast een plek om te wonen of te winkelen ook een plaats moet zijn waar gespeeld kan worden.

Op de bovenste tekening worden de verharde straten helemaal weggeveegd. Er wordt plaats gemaakt voor groen en bloemen om de boel op te fleuren.

In de onderste tekening ligt de nadruk duidelijk eerder op het publieke domein dan op de bebouwde ruimte. De straat en de auto krijgen een prominente positie in het beeld. Desondanks zijn de randen groen aangelegd en is er plaats voorzien om te spelen...

VERLICHTING BREEKT UNIFORMITEIT

BREED SCALA

Er is een grote diversiteit waar te nemen in het aanbod aan verlichtingsarmaturen binnen het werkgebied. Het is bijna alsof iedere straat een eigen type lantaarnpaal gekregen heeft. Er wordt vanuit de stad geen bepaald type voorgeschreven dat overal wordt gebruikt. Deze grote variatie is veroorzaakt door de snel evoluerende technologie binnen verlichting in het algemeen.

Binnen de stad is er een verantwoordelijke aangeduid die de verlichting binnen het centrum van de stad organiseert. Het centrum van de stad wordt verdeeld in zones, op basis waarop de sterkte van de verlichting wordt bepaald.

KAPSTOK VOOR VERSIERING

Naast de voor de hand liggende functie om de stad te verlichten, worden de armaturen ook op een creatieve manier gebruikt binnen het stadshart. Ze dienen als drager voor bloemen en planten, die het straatbeeld van wat kleur voorzien.

*“Ik heb mij hier nog niet onveilig gevoeld door een tekort aan verlichting.”
vrouw, 55 jaar*

EERSTE STOPPLAATS BEZOEKERS

PARKEREN IN HET STADSCENTRUM

Wie een bezoekje brengt aan Turnhout komt veelal met de auto naar het centrum. De beleving van de stad begint bij de zoektocht naar een parkeerplaats. Binnen het werkgebied zijn er 7 grote openbare en betalende parkings terug te vinden:

1. Parking station
2. Parking Merode
3. Parking Warande
4. Parking Le bon
5. Parking Viane
6. Parking Muylenberg
7. Parking PP41

bron: <https://www.turnhout.be/content/167>

De aanleg van deze parkeerplaatsen varieert, het *verschil in de kwaliteit van de beleving* ook. Verschillende van deze parkings bevinden zich in binnengebieden van grote bouwblokken. Ze zijn ontstaan op plaatsen waar er vroeger fabrieken stonden. Vaak kijken ze uit op achterkanten van gebouwen en bestaan ze uit niet meer dan een laagje asfalt over de verouderde beton. Ook de wandeling van aan de parking tot aan de winkelstraten is niet altijd de meest aangename beleving.

MET HET OPENBAAR VERVOER?

Rond het stadshart bevinden zich enkele gratis parkings. Het is 10min wandelen tot aan het centrum of tot de shuttlebus.

Het werkgebied op zich is wel relatief goed bereikbaar met *de bus*. Er zijn veel bushaltes aanwezig en deze worden meestal bediend door meerdere buslijnen. De Grote Markt doet dienst als knooppunt.

Figuur : Kaart met aanduiding van de openbare parkings, de busbalttes en het treinstation.

Legende :

- P openbare parking
- B bushalte
- T treinstation

0 50 100 150 200m

schaal 1:5000

Figuur : Kaart met reacties uit de participatie met betrekking tot het openbaar domein in de stadskern

Legende :

positieve ervaring

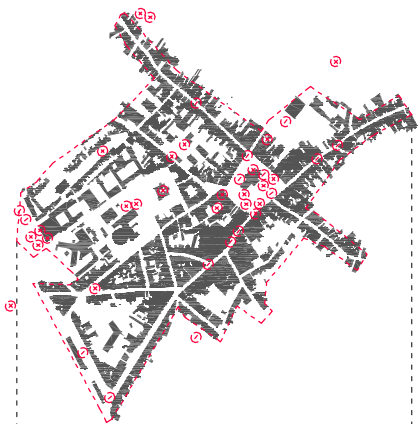

negatieve ervaring

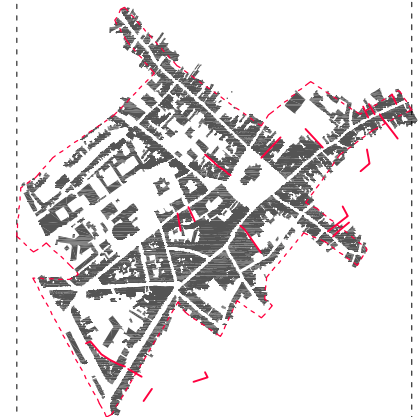
schaal 1:5000

50 100 150 200m

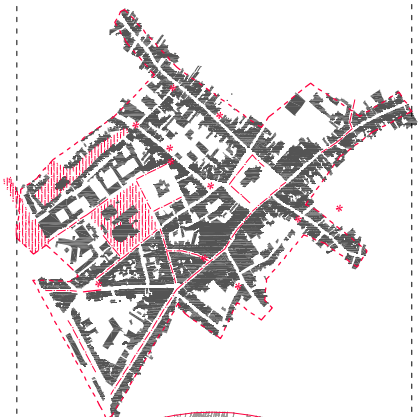
Laag 1: Reacties uit de participatie

- ⊕ *positieve ervaring*
- ⊖ *negatieve ervaring*

Laag 2: De shortcuts

- *steegje*

Laag 3: Groen in het stadshart

- ▨ *groene zone*
- *straat met bomen*
- * *punctuele groene plek*

CONCLUSIE

In tegenstelling tot de diversiteit in de bebouwing, is DE UNIFORMITEIT IN DE AANLEG VAN DE PUBLIEKE RUIMTE opvallend. A.h.v. een coherent en consequent beleid werd het afgelopen decennium gewerkt aan een homogeen geheel. Er werd gekozen voor BETONKLINKERS IN EEN GRIJS/BLAUWE TINT EN ACCENTEN IN BLAUWE ARDUIN STEEN. De uniforme grijs-blauwe kleur van de materiaalkeuze zorgt echter voor een kille indruk. De VLAKKE MATERIALITEIT van de betonklinkers versterkt het MONOTONE BEELD. Desondanks is deze homogene aanpak de PERFECTE AANVULLING op de variatie die te zien is in de bebouwing. Het brengt RUST IN HET STRAATBEELD.

Het PUNCTUEEL AANGEBRACHTE GROEN in het straatbeeld zorgt hier en daar voor EEN VLEUGJE KLEUR. Het beperkt aantal groene plekken in de stad kan op APPRECIATIE VAN DE BEWONERS rekenen. Het gebrek aan groen, kleur of meer algemeen wat warmte of een vrolijke sfeer kwam bij de bevraging van bewoners en gebruikers regelmatig terug.

De aanwezigheid van GROTE BOUWBLOKKEN kenmerkt het stadshart. Binnen deze context wordt DE ROL VAN DE AANWEZIGE KLEINE STEEGJES ONDERBENUT. Deze kunnen een interessante rol GAAN SPELEN IN HET DIVERSIFIËREN VAN DE PUBLIEKE RUIMTE. Het is belangrijk dat hierbij de eigenheid van deze plekken bewaard blijft en de kwaliteiten (menselijke schaal, autoluw,...) ervan worden ingezet.

Figuur : Conclusiekaart 'Uniform maar monotoon openbaar domein'

Legende :

- groene zone
- straat met bomen
- punctuele groene plek

- steegje
- positieve ervaring
- negatieve ervaring

50 100 150 200m

schaal 1:5000

